„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 53. У Новом Саду у уторак 3. (15.) априла 1884. ГОДИНА XIX.

Политички преглед.

О уређењу границе на Дрини јавља „Б. В.“ накнадно ово: „Ми смо у једном броју јавили, да се ради коначног уређења дринске пограничне линије састала 20. о. м. на позив председника одређена комисија у Шапцу. Ту нашу вест имамо у неколико да допунимо. Ова дринска комисија није сада отпочела рад свој, но је она још прошле године почела да решава то гранично спорно питање између наше и аустро-угарске државе, и радила је све до новембра пр. г. Сам пак спор повлачи се још од времена турског господства у Босни, он је управо наслеђен. Спор се највише водио због ада на Дрини и то: Брасине, Бујуклића ада и т. д. Турци су увек остајали, и поред разних доказивања и заузимања од стране наше владе, при томе, да су дринске аде њихова својина. Услед нових сукоба после берлинског конгреса, покренуто је преговарање односно својина тих ада, одређена је нарочита техничка комисија, да на основу берлинског уговора коначно реши тај спор. Комисија је као што рекосмо лане отпочела свој рад и то од Зворника до Лознице. Тај рад комисије у прошлој години испао је за Србију врло повољно, јер су скоро све аде а нарочито Брасине, око које је највећег спора било, признате нашој држави. Данас пак продужиће образована комисија рад прошлогодишњи и то од Лознице до Раче утока Дрине у Саву. Комисија се поделила у двоје, у технички биро и укупно решавајући. Овај технички биро има задаћу, да на лицу места подели тачно матицу Дрине и сталне граничне тачке, а отпочеће свој рад 1. априла. Пошто овај технички биро комисије сврши свој посао, састаће се целокупна комисија и то 3. маја у Шапцу, па ће према извештају техничког бироа решити коначко дринску граничну линију.

О свези српске железнице са бугарском и турском жељезничком пругом јављају из Београда, да ће се ових дана коначно решити питање места на коме ће се српска железничка пруга спојити са турском железничком пругом између Врање и Митровице. Српска влада извештена је, да ће се у Цариграду ових дана састати нарочита турска комисија која ће према понудама железничког друштва, коначно решити на којој ће се тачки веза учинити. Према оваком извештају може се очекивати, да ће се пруга железничка Београд — Ниш Врања — Солун предати јавном саобраћају пре одређеног рока пошто се и на српској прузи Ниш-Врања врло живо ради, а спојна турска пруга врло је кратка и лака за грађење. Толико о свези с турском железничком пругом. У погледу свезе с бугарском железницом јављају, да је влада бугарска известила српску владу, да је наименовала лица за чланове комисије, која ће да реши питање о вези српско бугарске железничке пруге, а уједно је јавила, да ће наименована лица 11 априла приспети у Пирот. Влада српска заказаће српским наименованим члановима те комисије када треба да се крену на пут и тада ће у споразуму са владом бугарском одредити дан када ће седнице српско-бугарске комисије за железничку везу отпочети у Пироту.

Пореза у кнежевини Бугарској подељена је на непосредну и посредну. У прву се убрајају: 1. Емљак или пореза на непокретно имање, $^{4}/_{1000}$ од процењеног имања. 2. Ицар или данак на приход од непокретног имања, 3 од 100. 3. Тицарет или данак на радњу, 3 од 100 од чистог прихода. 4. Пореза на летину (стари десетак) пре у натури сада у новцу; она се према средњој цифри прихода од 1879, 1880 и 1881, распоређује одсеком на поједина села и вароши, а после је саме општине разрезују на поједине становнике. 5. Пореза на винограде, по 2 франка на дулум винограда. 6. Пореза на стоку, и то беглик на овце, 60 сантима (пара), и на козе, 90 сантима од комада. У посредну порезу долазе: 1. Акциз на дунав, 50 сантима од оке на земаљски, а 1 франак на страни дуван. 2. Бандероле дуванске, према каквоћи дувана: прва каквоћа: 6·60 фран, на оку, друга: 4·40, трећа: 3.30, четврта: 2·20, а пета: 1·10 фран. па оку. 3. Патенат на дуванџијску радњу који, према класама тих радња, варака између 12 и 60 фран. 4. Акциз на вино и спиритуозе, по 10 од 100 од вредности. Осим тога: 5. Пореза на фабрикацију спиритуозних пића, и 6. Патенат на радњу с пићем који, према класама, износи 20 до 350 франака годишње.

Вести из Русије не гласе најбоље. У Казану је велика сиротиња; у појединим окрузима превршило је сваку меру, као што веле „Моск. Вјед.“ Земство је тражило да се у целој царевини купе добровољни прилози. Министар унутрашњих дела, Толстој, одредио је бившег ливнадског гувернера, Икскила, да проучи стање, изразив се, да би желио кад би административне и општинске власти могле да олакшају несрећу а да се при купљењу прилога ограниче на државне изворе.

Окупација Мерва, као да није баш лака ствар, као што се у Петрограду мислило. Последњих дана пропели се рђави гласови у руској престоници о судбини генерал-гувернера Комарова, који је пре неког времена отишао да поседне мервско земљиште. По тим вестима морала је бити каква превара од стране нових поданика те је генерал Комаров потучен до ноге. Тако далеко још није дошло, али по самим званичним извештајима изгледа да тамо није баш све у најбољем реду. Окупација се хтела извршити онда, кад се туркмеско племе, које је непријатељски расположено према Русима, кренуло било на пљачку. Али као да су вође племена предвидели намеру руску — поврате се с пута и нападну руске трупе. Свршетак саме борбе непознат је; но ако су Руси остали и победиоци, ипак им је ова неприлика задала бриге, јер они желе да им се не може пребацити освајачка жеља заузимањем Мерва.

О источним железницама јављају атинске новине, да је отпочела пре кратког времена измена нота између турске и грчке владе ради грађења пројектоване железничке пруге Атина-Лариса-Солун. Једно француско друштво понудило се да гради поменуту пругу, али хоће само под тим условом да се прими, ако јој порта гарантује везу те пруге са железничком пругом Солун-Београд. Порта је изјавила, да нема у начелу ништа противу те везе, али мисли, да веза та неће бити баш код Солуна, него код једне вароши која лежи северно од Солуна. Кад је пак друштво остало при своме захтеву, онда је порта пристала да веза буде код Солуна.

ДОПИСИ.

Бихаћ, босанска крајина. Случајно паде ми шака 71 број бечке „Presse“ у којој прочитах у првијем ступцима прим дбу, и одговор српскијем листовима који у најновије доба често против католичкој пропаганди у Босни пишу, јер сви знаци говоре, да влада ту пропаганду подупире.

„Преса“ признавајући наглост „у раду“ надбискупа Штадлера, додирну се и нашег митрополита Саве, неопраштајући му, што тобож без великог узрока од те пропаганде себе, а као доказ за ово навађа, како ни једни православни у Босни у католицизам не пређе. „Преса“ навађа и то да нема смисла, да се у Босни из руских књига за цара Николу и Александра молитве читају и т. д.

Да је то неки други лист окром бечке „Пресе“ донијо, ја се на то ни најмање осврнуо не би; али ми је познато, да је уредник „Пресин“ за славенске ствари Србин а к томе и заступник на сабору тројединском то ћу му коју прозборити — ради равја нења.

„Преса“ би хтела уверити, да влада католицизам у Босни не унапређује, и непотпомаже, али нек нам „Преса“ дозволи примјетити, да не стоји што би она хтела доказати, јер кад то тако не би било, онда би влада сваког чиновника казнити, и отпуштати морала, који се у томе смислу, и погледу о православну цркву и православни народ огрјеши, али како видимо, да влада на пријаве православно-српског дабро босанског митрополита ништа не чини, и како још поједини чиновници свој ћеиф проводе, и где год увмогну православнијем пркосе, то нек „Преса“ влади савјетује да дотичне чиновнике казни и православнијем уделотворине даде. — Онда ћемо вјеровати, да је влада равноправна, јер што се ради, ту раде владини чиновници и Штадлер и његове верне слуге.

„Преса“ пакосно ствар искреће, кад каже, да се у Босни из руских књига за цареве Александре и Николаја молитве читају. То је подла лаж и надметање само „Преса“ и њевину уреднику својствено, јер то још нико у Босни чуо није да се окром за владаоца земље, у цркви још и за друге молитве читају. Као што „Преса“ ту ствар изврће, тако и они јадни чиновници, који под небом друго не знаду, него влади таку глупарију за истину продавати, да се у православним црквама за руског цара молитве из руских књига читају, а то они из тога комбинирају што на првоме листу сваке црковне књиге пише под којом је владом иста књига печатана, који је цар владао и како се књига зове. Уреднику „Presse“ познато је, да се у православној српској патријаршији у Карловцима, скоро у свакој старијој цркви у војеној крајини, и свуда где Срба има оне књиге находе, које су у Русији печатане. Питамо „Pressu“ и уредника јој: да ли је то влади, управи или чему другоме поштетило; и да ли је српски народ, који је у Аустро-мађарској још икада тој држави неверан био?

Камо ће грднијег крвника него што су наши Турци у Босни били, па за вријеме турског господарења не бјеше других црквених књига, него оне које су у Русији печатане пак никад Турцима на ум не паде у те књиге дирнути, као што је и то света и непобитна истина да те у Русији печатане књиге турску царевину необориште, него иста пропаде, што је, налик на садашњу управу у Босни, са земљама и народима наопако владала.

Добро би било, кад би се влада постарала да у Босни за православне цркве набави црквене књиге пак биле оне печатане где му драго, али да су за православне, а не за унијатске цркве удешене, и нек „Преса“ вјерује да се православни на то љутити неће; али шта ће нам „Преса“ на то рећи кад би је упитили и кад би јој казали да ни десета црква у Босни никакве књига нема, нема ни цркава него се народ у појати богу моли, а влада у многим котарима ни гроша за православне цркве не дозволи, нити књиге даде, а народ пука сиротиња ни најмању стварку не може да набави. „Преса“ нада се да ће влада књиге дати које у Бечу печатају. Ми ово већ одавна слушамо, но ништа не видимо, али знамо и чујемо, да нам поједини чиновници где год могу све штете, и овђе сметају где би народ сам собом нешто исправити и успоставити могао. Уредник „Пресе“ читао је како је петровачки предстојник Кавецки православнијем забранио да код манастира Ермање кућу за свештеника и учитеља сагради, и како је пријетио, да ће и манастир срушити. Народ је у присуству истога предстојника митрополиту Сави у Ермању таку жалбу поднео, и на предстојника претом указивао. А шта је влада учинила? Ништа, и ако јој је све то познато.

Овђе граде православни своју вјероисповедну школу не трошећи од владе ни гроша ни динара, па кад је прошле године један Србин трговац родом из Крајине своје коње дао, да за школу камен и грађу привађају, рече нам окружник да ће га из Босне прогнати, јер он није дошао да у Босни школе прави, него да тргује! Ћирилскоме писму већ је свуда име погинуло, и све се употребљава да и српско име нечезне.

Нек нам „Преса“ одговори: Је ли то од владе или није?

Што чиновник јавно ради и од никог се не боји, то долази од споразума с владом; с тога нек уредник „Пресе“ у будуће потражи бољу информацију, јер ће само тако себе и своје покровитеље моћи сачувати од — нових наседанија.

Босанац.

Дневне новости.

(Књаз Никола црногорски и црногорски Књаз наследник) отпутовали су у Бар 20. марта где ће се, како јављају, бавити до пред Ускрс. У пратњи књажевој налазе се црногорски министар спољних послова и заступници иностраних држава: руски, турски, аустро-угарски, и грчки.

(Добровољно позоришно друштво читаонице цетињске) давало је, по други пут, преставу „Шарана“ и „Пола вина пола воде“ у недељу 18. марта. Престави је присуствовао и књаз Никола. Публике је било доста. Престава је испала на потпуно задовољство слушалаца и гледалаца.

(О припремама за дочек престолонаследника Рудолфа у Београду) јављају отуда од 28-ог марта ово: За дочек Аустро-Угарског престолонаследника и његове супруге ради одређени одбор, односно његов пододбор врло живо. Прекјуче су отпочели у Топчидеру са подизањем главне трибине за високе госте и краљевске супруге. Уједно се одређују она места која ће позвани заузети. Пошто ће при светковини, која ће се у Топчидеру приредити, бити многобројних гледалаца, то је решено, да се неке алеје прошире и да се неколико мањих мостова подигне. У исто доба ради се и на спремању за ватромет у граду и осветљењу града са бенгалском ватром. Предузимач декорисања отпочео је већ да ради на свему оном што је нужно за украшавање вароши, а ових дана отпочеће са декорисањем мале царинаре на Сави и са осталим украсима за савско стовариште.

На пристаништу савском имаће при дочеку само позвани одређена места, но одбор ће се постарати, да и остала публика колико је могуће добије места. — У краљевском двору чине се такођер у велико спреме за високе госте.

(Пут престолонаследника Рудолфа на Исток). Из Цариграда пишу ово о путовању престолонаследниковом на Исток: 2 априла очекује се овде аустријска лађа „Мирамаре“, која ће одавде отићи у Варну да дочека високе госте. Аустро-Угарски престолонаследник, бавиће се врло мало у Цариграду, већ 10 априла отпутоваће он у Брусу, па ће само при повратку за Варну пристати уз цариградску обалу. Аустро-Угарско посланство упутило је Порти ноту у којој се тражи дозвола за пролазак „Мирамаре“ кроз Дарданеле. Даље је јавило посланство Порти, да престолонаследник неће пре 5. априла стићи у Цариград. Високи гости одсешће у Јилдис-Киоску. Султан је заповедио, да се начини нов пут из Пере до палате аустро-угарског посланства, јер се до сада морало много да обилази. Белгијска насеобина у Цариграду спрема се такођер да свечано дочека аустро-угарског престолонаследника.

По најновијем распореду Гази-Муктар паша први ађутант султанов са још два ађутанта, дочекаће аустријског престолонаследника у Варни, и ту ће га у име султаново поздравити. Гувернер Брусе добио је налог, да све припреми што је за достојан дочек нужно.

(Двобој). Из Нице јављају од 27. марта. Овде су се тукли на двобој, лорд Салисбери и Марки Монопро, ради једне госпе, која живи у Бечу, и која је у интернационалним и аристократским круговима врло добро позната ради њене лепоте и застрањености. Лорд Салисбери тешко је рањен.

(Нова завера Фенијеваца.) Као што из Дубљина јављају, ирске власти извештене су да се продужава завера „ирских непобедимих“ и да они раде у договору са американском динамитном партијом. Пре неколико месеци ушли су у траг полицисте лондонске, који беху изаслани у Дублин, да се одржава преписка између оних вођа непобедимих, који су у Дубљинским апсанама, и на страни. Услед тога поведена је истрага и у једној ћелији нађена су многа важна писма. У њима беше учињен споразум, да се казнени завод у Монтоју у ваздух баци а да се ослободе непобедими, који су у њему. Чувари апсана требали су да се потплате из фондова динамитне партије, који се налазе у рукама О'Донована Росе, и да се помоћу њих унесу динамитне машине у зграду казненог завода. У оној забуни, која би постала услед експлозије заточеници би побегли. У једном писму стоји упуство, да се убије Деланија, један од непобедимих који је због покушаја убиства једног судије осуђен на вечно заточење. Исказом Деланија многе су ствари непобедимих откривене и многи су завереници услед тога ухапшени. Кад се овоме у траг ушло, одма је Деланија измештен из своје ћелије у енглески казнени завод. Кад су непобедими поведени из својих ћелија, да се испрате у Енглеску, викали су они „пераат“ влади а „слава“ завереницима. Одма после овога отпуштени су многи чувари апсански.

Политичке вести.

— Из Загреба јављају, да ће бан гроф Куен-Хедерварија одмах после ускрса отићи у Будим-Пешту, да изради највишу потврду законским предлозима, што их је земаљска влада израдила, па ће се онда и рок за сазив хрватског сабора коначно утврдити. Сабор се неће овога пута сазвати путем председника, него краљевским рескриптом, у коме ће се — као што се вели — означити и предмети, који ће се расправљати.

— Из Славоније јављају бечким и пештанским листовима, да се тамо ради на томе, да се организује „странка за материјалне интересе“, која ће се ради остварења својих тежња тесно прикључити влади. Вели се, да ће се за који дан држати у том погледу јаван збор у Осеку.

— Из Петрограда долази вест, да ће за предстојника царевићевог придворног особља, чим се царевић прогласи пуолетним, бити наименован адмирал Шестаков.

— Из Лондона јављају, да је у Биркенхиду затворен неки Дели, за кога се сумња, да припада ирској динамитској партији. Код њега су нађене три бомбе и више стаклади са нитроглицерином. Затворен је и газда његов, код кога је био у стану, јер је у његовој кући било експлозионих материја. Код Делија су нашли „паклену машину“, која је сасвим слична онима, што су нађене при експлозијама на неким лондонским станицама. С тога се држи, да је и Дели учествовао при тим експлозијама.

— Из Шангаја јављају, да су петорица чланова тајнога већа, међу њима и принц Кунг, збачени са својих достојанства због политике, коју су водили у тонкиншком питању. Тиме је ратна странка у Кипеској подлегла.

Народна просвета.

(Школа. — Књижевност. — Уметност. — Позориште.)

Скуп српскога ученог друштва.

(Наставак.)

Љ. Ковачевић мисли, да управа није избрисала С. Петровића из списка редовних чланова за то, што је престао радити у органу друштвеном, него за то, што без довољног узрока не долази у седнице. Ми не можемо чинити изузетак за њега, него или треба свима опростити или и њега оставити у том броју. Превођење у почасне чланове није деградација, особито кад му је то остављено на вољу. С. Петровић је негативним одговором изјавио жељу, да хоће да је почасни члан. На послетку пита, да ли према чл. 8. може изгубити редовно члан-

ство и онај, који ради на књижевности али не у Гласнику.

Секретар одговара, да не мора радити у Гласнику, али треба да долази на састанке.

Ст. Д. Поповић признаје, да је управа са свим коректно радила у свима овим случајима. Али он жели, да се о том питању на овом скупу не доноси никаква одлука, те да се задрже сви, који су у списку, и даље као редовни чланови. На то га побуђује и говор А. Васиљевића о том, како је виша власт одобрила чл. 8. Он жели да се промени и 40. и 8. чл. статута, а да се не вређају људи који су осетљиви у оваквим случајима; јер свакојако је то деградација и по нашем и по њиховом схватању.

Стојан Бошковић је такође тога мишљења да би се могло за сад одустати од овако строге примене чл. 8. статута. Томе чланку била је противна већина чланова, али је ипак примљен. Долазак на састанке, то је вршење формалног задатка, а главно је да чланови раде на књижевности. Он се слаже с оним мишљењем, да се учине измене у статуту тако, да одбори могу радити и са мањим бројем чланова. Идућем скупу може се предложити, да је н. пр. при читању каквог састава довољно, ако су присутна 3 члана, или 5 чланова. А сад да се поступи блаже према поменутим члановима; јер ту има људи, који су радили на другом пољу, а били су неким узроцима, можда и болешћу спречени да долазе на састанке, па су сад можде и изненађени позивом, који им је управа послала. Ако се статут не измени до друге године, онда можемо на другом скупу овако решити, као што управа предлаже. Али на сваки начин треба да се реши подједнако за све чланове, јер ово је општа мера.

М. Шапчанин каже, да је и он добио опомену и да му је то било врло непријатно, а то с тога, што није ни позиван у седнице. Он жели, да се позиви шаљу на један дан у напред. За чл. 8. вели, да га је министар поднео на одобрење с тим, да се не врши строго. С тога је мишљења да га треба избрисати, и то да се на овом скупу одлучи.

Секретар одговара Шапчанину, да се сад позивају чланови један дан раније, и то сви чланови, па и они који кажу послужитељу: да му никад више не долази и да ће га избацити на поље, ако му још који пут донесе позив. Моли чланове, да не пишу на позиву само „звat", него да напишу „доћи ћу" или „не могу доћи", и да напишу своје име или бар почетна слова од имена; јер овако потписују друга лица, па забораве казати за позивницу. Таке белешке на позивници требају још и за то, да се може контролисати разносач позивнице, и да се види ко не може доћи на састанак, па да се не ишчекује. Што се тиче чл. 8. ту се не пита, како је он постао него то је законски чланак, који се мора вршити као и други законски чланци. Мисли, да би се чланови, о којима је реч, могли на ново позвати да одговоре на пређашње питање управино, па ако и на то не одговоре, онда да се поступи према чл. 8. Али све је то натега; требало би, као што рече, променути чл. 40 и укинути чл. 8, иначе ћемо непрестано натезати и имати неприлике са појединим члановима.

А. Васиљевић жели да се одмах реши, да се чл. 8 и 40 измене тако, да одбори могу радити и са најмање три члана. (Одобравање).

Љ. Ковачевић предлаже, да се у овом случају држимо закона, и да се чл. 8 примени на ону петорицу чланова. А да се то не би и другима догодило, жели да се промени статут; али да се не каже, да су три члана довољна за рад одбора, него да се позову сви чланови, као и до сад, па ако их не дође довољно, онда да се на другој седници ради с онолико чланова, колико их дођу.

(Наставиће се.)

Народна привреда.

(Земљорадња. — Индустрија и занатлијство. — Трговина. — Финансија. — Саобраћајна средства.)

Извештај,

што га је комесар Петронијe М. Савић поднео мин. привреде о радњи око уништавања филоксерне заразе у винограду краља Милана и о успеху рада у години 1882.

(Наставак.)

Појава филоксере на овоме месту и ако је немила, ипак не изнађује.

Појављивање филоксере на екстирпираној земљи, може се рећи, да је обична појава. Тако у Прењи-у Швајцарској, а и по другим државама и местима, екстирпирање чокоћа и дезинфекција земљишта није се могла у једној години да изврши, но се морало накнадним третирањем случајни заостатак да угушује. То исто мора се и овде чинити.

Ово третирање треба предузети с пролећа, и обнављати сваке године, нарочито с тога, што су не само још два суседна винограда заражена, одакле се зараза опет повратити може, но су ово-годишњим прегледом нађена у истом виноградском положају и то опет доста у близу, нова заражена места.

Овај посао биће у толико успешнији, што су многи Смедеревци, увиђајући и сами величину опасности од заразе, подносили молбе и нудили услуге, да се радња сузбијања настави.

Што се тиче третирања зоне сигурности и уништавања млађег легла заразе третирањем, то резултат испитивања у овој години показује, да је тај рад сјајним успехом крунисан.

У овом послу ја сам и гледао сву суштину свога рада, и на њ сам сву пажњу обраћао.

Знао сам ја унапред, да се риљане, као посао веома скуп и мучан, које се није могло брзо и у маси одомаћити ни при подизању нових садова, толи ће се подражавати при уништавању и екстирпирању заражених винограда.

Убризгавање сумпорног угљеника лакше је извршити но крчити чокоће.

Успех учињен одмах ће се приписати леку и овај ће се популарисати.

Тако сам ја мислио, па тако је и било.

Данас постоје већ толике молбе од појединих, да им се материја стави на расположење, а они сами нуде за лечење своје раденике.

Но овај добар резултат, по моме мишљењу, има се приписати, пре свега, погођеној дози сумпорног угљеника. Свуда се узима обично 20—30 грама на чокот, па квадратну површину 0·96 м. а ја сам употребио 25 грама за мању површину, на 0·60 м. развученог квадрата, на риљаној земљи а 100 грама на чокот где није земља риголана.

Осем тога, доба и начин употребе не мање су томе успеху допринели.

Како су у нас виногради негде са „јамићима" а негде само са садиљком засађивани, те је према томе разграњавање корена негде ближе до површине, а негде отишло дубље у земљу, и како у сумпорном угљенику има истина скупо али сигурно средство за сузбијање заразе, то је најпречи посао проучити коликом најмањом мером и у које доба године употребљена та материја може најсигурније дејство показати.

Ово је по свој прилици и нагнало све државе, да се опитима те врсте одају, — и нарочито опитне станице у тој цељи подижу.

И чл. 6. нашега закона од 1 јануара ове 1883. г. о мерама противу филоксерне заразе, предвиђено је, да је одсек винодељства при министарству народне привреде уједно руковалац опитне станице за болести винове лозе, кад се ове подигну.

Надати се, да ће се тај одсек, и у ствари и то што скорије основати и послове ове природе на се примити.

На завршетку част ми је известити господина министра народне привреде, да у зараженим виноградима оних других сопственика није ништа предузимано, што један сопственик не само да није дозвољавао ништа предузимати, већ и кад је сазнао да је рад у винограду Његовога Величанства отпочет, и да се намерава то исто предузимати и у суседним зараженим виноградима, готово је свакодневно наоружан излазио у свој виноград и ту по цео дан бавио се, само с тога, да оружјем сузбије онога, који би дошао да у његовом винограду што год предузме. Осим тога, да би се исти сопственик бајаги предохранио од последица заразе, сам је повадио заражено чокоће; други пак не хтев отворено стати на пут, свакојако се изражавао, из чега је се видело да не одобрава, да се ишта предузима у његовом винограду. Да би пак дао доказа слабе бојазни од опасности, која се зарази приписује и хотев тиме багателисати свеколике мере, које се против заразе предузимљу, потапао је чокоће у зараженој зони. Овим својим поступцима не само што су осујетили уништавање и сузбијање заразе, што би за њих саме од велике користи било, већ су у ствари учинили горе, размножавајући и расејавајући заразу по околини.

С тога а и иначе, да би успех постигнут радом у винограду Његовог Величанства био осигуран, част ми је предложити, да се идућег пролећа, а по потреби и у доцнијим годинама, обнови третирање екстирпиране површине, па и зоне сигурности, са дозом, која се при раду покаже потребна, до оне мере, која је горе означена и која по све сигурно дејство има, како би се на тај начин циљ постигла са што мање трошка у материјалу.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈОНСКЕ РАДЊЕ
Стевана Костовића у Будим-Пешти
од 31. марта (12. априла).

Жито из Потисја	— — — —	79	81	ф. 10.10	ф. 10.25
„ „ „	— — — —	77	„ 78	„ 9.90	„ 10.—
„ банатско	— — — —	76	„ 81	„ 9.75	„ 10.—
„ „	— — — —	—	„ —	„ —.—	„ —.—
„ „	— — — —	—	„ —	„ —.—	„ —.—
„ бачко	— — — —	79	„ 80	„ 10.—	„ 10.20
„ „	— — — —	76	„ 78	„ 9.80	„ 10.—
Жито влашко	— — — —	76	„ 78	„ 8.30	„ 8.80
„ „ по каквоћи	— —	74	„ 75	„ 8.10	„ 8.30
„ српско	— — — —	75·5		„ 8.90	„ 9.—
„ „	— — — —	—	—	„ —.—	„ —.—
Узанц-жито за март-април 1884.	— —			ф. 9·32	„ 9·35
„ за септ.-октобар	— — —			„ 9.63	„ 9.65
Раж мађарска	— — — —	—	—	„ 8.—	„ 8.20
„ влашка	— — — —	—	—	„ 7.70	„ 7.70
Јечам за храну	— — — —	—	—	„ 7.10	„ 7.40
„ за пиварс	— — — —	—	—	„ 8·—	„ 9·—
„ влашки	— — — —	—	—	„ 6.85	„ 7.—
Зоб трг. роба	— — — —	—	—	„ 7.—	„ 7.20
„ фина роба	— — — —	—	—	„ 7.20	„ 7.35
Узанц-зоб за март-април 1883.	— —			„ 6.83	„ 6.85
„ за септ.-октобар	— — —			„ —.—	„ —.—
Проја мађарска	— — — —	—	—	„ 6.60	„ 6.75
„ влашка	— — — —	—	—	„ 6.80	„ 7.80
„ влашка за пролеће	— — — —			„ 7.40	„ —.—
Кукуруз, готова роба, банатски	— —			„ 6.30	„ 6·35
„ „ „ влашки	— —			„ —.—	„ —.—
„ за јули-август банатски	— —			„ —.—	„ —.—
„ за септ.-август банатски	— —			„ —.—	„ —.—
Кукуруз за септ.-октобар банатски	— —			„ —.—	„ —.—
„ за мај јуни 1884.	— — — —			„ 6·39	„ 6.41
„ за јан. фебр. март, банатски нови				„ 6.40	„ —.—
„ за јан. фебр. март, влашки нов				„ —.—	„ —.—
Репица готова роба Kohl	— — — —			„ —.—	„ —.—
„ банатска	— — — — — —			„ —.—	„ —.—
„ за август-септембар Kohl	— —			„ 13.5/8	„ 13 3/4
„ за јули-август банатска	— —			„ —.—	„ —.—
Горушица по каквоћи	— — — —			„ 9.—	„ 9.50
Мувар „ „	— — — —			„ 9.—	„ 9.25
Лаћено семе по каквоћи	— — — —			„ 12.—	„ 12.50
Кудељно семе „	— — — —			„ 14.25	„ 14.50
Бикељ по каквоћи	— — — —			„ 6·50	„ 7.—
Пасуљ бели нови	— — — —			„ 9.—	„ 9.75
„ „ стари	— — — —			„ 7.—	„ 8.—
„ шарени	— — — —			„ 6 75	„ 7.—
Погачице од репице	— — — —			„ 6.—	„ 6.50
Погачице од горушице по каквоћи	— —			„ 5.50	„ 6.—
Паприка трг. роба	— — — —			„ 17.—	„ 18.—
„ фина роба	— — — —			„ 45.—	„ 48.—
„	— — — —			„ —.—	„ —.—
Мед оцеђен	— — — —			„ 37.—	„ 38.—
„ восчан	— — — —			„ 36.—	„ 37.—
„ за октобар-новембар оцеђен	— —			„ —.—	„ —.—
Восак рожнавски	— — — —			„ 141.—	„ 143.—
„ славонски	— — — —			„ 143.—	„ 145.—
Шљиве српске гот. роба нова у бурадма				„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови	— —			„ 9.—	„ 11.—
„ „ узанц роба за нов. у бурадма				„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови	— —			„ 11.—	„ —.—
„ босанске гот. роба нова у бурадма				„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови	—			„ 9.—	„ 12.—
„ „ узанц роба за нов. у бур.				„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови	—			„ 11.50	„ —.—
Пекмез, готова роба, славонски	— —			„ 20·50	„ 21 50
„ банатски	— — — — — —			„ —.—	„ —.—
„ август-септембар славонски	— —			„ —.—	„ —.—
Свињска маст варошка	— — — —			„ 60.50	„ 61.—
„ „ сеоска роба	— — — —			„ 58.—	„ 60.—
Сланина сољена варошка	— — — —			„ 51.50	„ 52.—
„ „ сеоска роба	— — — —			„ 49.—	„ 50.—
Шишарке прима мађарске 1882	— —			„ 16.—	„ 17.—
„ прима мађарске 1883	— —			„ 12.50	„ 14.—
Шишарке секунда „ 1883	— —			„ 9.—	„ 11.—
„ прима српске 1881.	— —			„ 15.50	„ 16.—
„ прима босанске 1883.	— —			„ 12.—	„ 13.—
Овчије коже српске по 102 ком.	— —			„ 131.—	„ 156.—
„ „ босан. и хрв. по 56 ком.				„ 42 —	„ 47.—
„ „ македонске по 56 ком.				„ —.—	„ —.—
Јареће нове по 102 комада	— — —			„ 60.—	„ 75.—
Јагњеће српске нове 102 ком.				„ 90.—	„ 115.—
„ нове хрватске 102 комада	—			„ 110.—	„ 120.—
Козије хрватске за 56 кила	— — —			„ 64.—	„ 67.—
„ мађарске и ердељске за 50 кила				„ —.—	„ —.—
„ српске за 56 кила	— — — —			63.—	„ 67.—

све без ногу и рогова са 2% шконто.

Храна. Усљед празника беше читаве недеље врло слаб посао у житарској радњи и тако је уз мирни правац рада и резервирано држање млинова, прометуто само око 50.000 метерцента, по непромењеним ценама од свршетка прошле недеље. Посао са кукурузом такође је мало слабији и продала се нова роба по ф. 6.30 до ф. 6.35, а стара роба по ф. 6.50 до фор. 6.55; из влашке се јављају знатни довози старе робе. Јечам за храну без промене и бележи цена лошије робе ф. 6.85 до ф. 6.90, а бољих сорти ф. 7.25 до ф. 7.40. Зоб је боље тражена, а цене као и прошле недеље. Посао са раж непрестано добар и продаје се средња роба по ф. 7.90 до ф. 8.—, а прима сорте по ф 8.25 до ф. 8.30.

Продукти. Шљиве сасвим без посла и никако нема купаца за готову робу; продано је 23 бурета српских шљива до 100 комада по ф. 10.35 од 56 килогр. За средњу робу није се могло постићи ове недеље ф. 9.25. Цена масти и слани не непрестано лабава. Варива без икакве промене. Коже. Могло би се постићи ф. 60.— до ф. 75.— за нове јагњеће коже 1-ви нож, за јареће ф. 60.— до ф. 70.— од 102 комада, тешко овчије коже бележе ф. 78·— до ф. 82.—, а тешке козије ф. 115.— до ф. 120.— све од 100 килогр. без ногу, рогова и шкарта. Говеђе коже са рогови бележе ф. 102.— до ф. 107.—, прима роба без ногу фор. 113.— до ф. 118.—; коњске коже тешке ф. 12 — до ф. 14.50, средње ф. 11.— до ф. 12.— од пара. Зверке без промене, промет слаб. Лисице могу се продати по ф. 4.— до ф. 4.50, куна се радије пазари и цене се учврстиле, исто тако и јазавци. За зечину постижу се старе цене. Овога часа закључене босанске шљиве за октобар, новембар по ф. 11.—

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ."

(При закључку листа приспео.)

В. Кикинда, 2. (14.) априла. Конференција, у којој су сви изборни срезови многобројно заступљени били, усвојила је једногласно предложени програм српске конференције у Будимпешти са допуном у другој тачци, која гласи: „Уједно тежиће да се равноправност како у погледу језика тако и у погледу државне потпоре и заштите културних интереса постигне и обезбеди". Осим др. Ђоке Милосављевића и три социјалисте нико није опоновао. Решено даље, да Срби бирачи састављају српску народну странку, која ће се оној на државноправном темељу стојећој парламентарној странци придружити, која тај програм усвоји. Изабран средишњи одбор, који ће се из сваког среза са два члана попунити и изборима руководити у споразуму са среским одборима. „Застава" одушевљено проглашена за орган српске народне странке. Др. Касапиновићу и др. Максимовићу закључком изречено поверење и захвалност. Велико одушевљење и општа нада у бољу будућност. У вече била сјајна беседа.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ПРВА ЗНАЊА О ЧОВЕКУ
ЗА МАЛУ ДЕЦУ
СА 30 ДРВОРЕЗНИХ СЛИКА.
КЊИЖИЦА ПРВА.

Од колике је вредности дечија књижевност, излишно би било и наваћати. Колико би тек таква књижевност користила деци, кад би она била тако удешавана, да иде упоредо са онима што се у школи учи. Таква књижевност још би двојином користила, кад би се поред слога, и сликама објашњавала. Оваке књижице у многоме би олакшале и наставницима и деци. Наставницима би олакшало у предавању у толико, што би деца, читајући овако написане и са сликама објашњене књижице, долазила у школу са већ неким појмом о оном предмету, о коме би у школи слушала. Поред оваких занимљивих књижица, деца би се навикавала течнијем читању, и што је најглавније, разгледајући слике, боље би размишљавала о ономе што је око слике описано, а тиме најбоље долазила до познавања онога, што је у први мах најпотребније да се зна.

Полазећи са овога гледишта, потписана књижарница наумна је да изда за малу децу, једну збирку оваких књижица у разним правцима знања. Ова књижица први је покушај на томе пољу.

Ову књижицу написао је писац по најновијим и најбољим нашим делима ове врсте, а прегледао је и поправио један наш признат стручњак у овој науци. С те стране потписата књижарница држи да ће ова књижица потпуно одговорити намењеној цељи, и да може сваком ученику основне школе послужити као врло корисна читанка за читање и разгледање слика код куће. А нарочито ће ова књижица добро доћи оној деци, која уче познавање човека.

Ова књижица подељена је на два дела. Први део говори о спољашњем опису човечјег тела, чулима и неговању тела; а у другом делу је описан цео људски род.

Цена је овој књижици само 25 новчића. Купци на више добијају 20%.

Може се добити у свима српским књижарницама.

Београд 22. марта 1884. **Књижарница Велимира Валожића.**

ПОЗИВ
у ванредну главну скупштину
„МАТИЦЕ СРПСКЕ."

По одлуци прошле главне скупштине позивају се сва господа чланови „Матице Српске," да изволе доћи на ванредну главну скупштину, која ће бити у **суботу 14. (26.) априла** о. г. у 9 сахата пре подне.

Предмет: Предлог управног одбора о дограђивању матичине куће у Новоме Саду.

Из седнице управног одбора „Матице Српске", у Новом Саду 24. марта (5. априла) 1884.

Председник „Матице Српске:
Др. Ђорђе Натошевић с. р.

А. Хаџић с. р.
секретар.

Ред пловидбе
путничких бродова,
од 20. марта (1. априла) до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и даље ТИСОМ: средом и недељом у 5 1/2 сах. по подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН и БЕОГРАД: сваки дан у 5 1/2 сах. по подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5 1/2 сах. по подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у 10 3/4 сахата пре подне.

Нови Сад, 18. (30.) марта 1884

Отправништво.

Ред пловидбе
помесног пропелера „Нимфе" почевши од 25. фебруара (8. марта) 1884.

Из Каменице у Н. Сад: пре подне у 6, 8, и 1/2 10 сати, по подне у 2, 4 и 6 сата.

Из Н. Сада у Каменицу: пре подне у 7, 9 и 11 сати, по подне у 3, 1/2 5, и 1/4 7.

У Каменици, 6. марта 1884.

Подузетници.

ОГЛАСИ.

ОГЛАС.

Српска православна црквена општина чортановачка жели цркву с поља окречити и кров претрести, усљед тога позивају се подузимачи на лицитацију.

Чортановце, 15. (27.) априла 1884.

1—3 **Црквени одбор.**

ЗА ПРОЛЕТЊУ И ЛЕТЊУ СЕЗОНУ.

Велики избор **мушких и женских хаљина**, као и сваковрстни огртача и мантила, жакета, мантила против кише, налази се са најјефтинијом ценом у **првој бечкој конфекционој радњи М. Шостала у Новом Саду на пијаци.** 2—

Одговорни уредник Тоша Бекић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.